

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 2 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 90 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyező 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A hazafias katolikusok visszahatása.

Arad, junius 7.

A néppárti alapostolok társadalombontó izgatásai a legnagyobb figyelmet érdemlik közéletünk mindazon tényezőinek részéről, kik pártállásukra való tekintet nélkül egyik azon törekvésben, hogy a pártpolitika minden olyatén agresszív tulhajtásai, melyek a nemzettest egységét és az alkotmányos intézményeket veszélyeztetik, közös erővel csirájukban elfojtandók.

Ilyen veszedelmes, sőt bátran mondhatni, hazaáruló taktika azon néplázítás, melyet a Vatikán ultramontán főuri gárdája a katolikus papság egy részével a néppárt elnevezése alatt szervezett. A vallás szent nevével és nevében üzött gyálázatos népámitás annál veszedelmesebb, mert nem valami elszigetelt jelenség, hanem a pápai világuralom visszaállítására mozgósított nagy és hatalmas nemzetközi teketeseregnek — mely a társadalom legmagasabban álló s leghatalmasabb rétegeire támaszkodik — magyarországi diverziója, s ugyanazon vezérkar dispoziói szerint működik, melyeket a különböző fegyvernemekkel, de egy elv győzelmeért harczoló bécsi antiszemita, osztrák feudál-klerikálisok s németországi cenzurpártiak követnek.

De épen azért, mert a néppárti mozgalom idegen földben gyökeredzik, idegen erőforrásból táplálkozik, s idegen érdekek szolgálatában bontja s gyöngíti a magyar társadalom és államélet ellentálló

erejét: nem lehet azt az alkotmányos közéletben fel-felmerülő efemer pártalakuláshoz tekinteni, melynek erejét a benne s körüle mozgó elemek s azok igazainak erkölcsi súlya szerint mérlegelhetnők. — A néppárti mozgalom a legrettebb, engesztelhetlenebb, szivósabb hatalom hódító inváziójának tekinthető, ugyanaznak, mely a középkori heretikus népeket kiirtotta, s mely a reformáció keletkeztevel a 30 éves vallásháború tűzét mindaddig lankadatlanul szította, a míg csak a polgárisodás és az emberiség jólétének biztosítékait képező összes kulturális vívmányok megsemmisülésével nem volt már hogy az emberirtó harc lángjai miből táplálkozzanak.

Azonban ennek a hatalomnak, melylyel a római czézár 16 századdal ezelőtt paktumra lépett, melyet a mók, avarok, longobardok, a mohamedán és pogány invázió felett győzedelmeskedő Nagy Károly Róma árán megvásárolni volt kénytelen; mely Henrik császárt Canossába zárándokolni, Barbarossát pedig kengyel tartani kényszerítette, mely előtt — bár foglyaként őrizte — a világhódító Napoleon s a hatalmas Bismarck is meghajolt, s mely pártja által ma is törvényt dictál a világ leghatalmasabb államában, Németországban... ez a hatalom csak egy fegyverrel győzhető le, ugyanazzal, a melylyel ő harczol, t. i. az eszmék fegyverével és a népszellem mozgósításával. Így vágta le őt és ütött a világ uralmán kitölthetetlen rést a witten-

bergi barát egy plakáttal ugyanakkor, midőn az a császár kölcsönözte neki a kardját, kinek birodalmában a nap soha alá nem szállott.

Okuljon tehát a magyar nemzet is mostani megtámadtatásának s lelkiismerete szabadságáért vívott élet halálharcának válságos napjaiban a história lapjaiból a honnan vigaszt és bizalmat is merithet egyben a győzelméhez. A míg a magyar nemzet az igazság, a felvilágosodottság, a népszabadság fegyverét villogtatja Róma és az ő zsoldosai ellen, addig a vakhit villámaival és annak nyomában felvonuló fanatikus légiókkal is bátran szembe állhat, ha csak sikra száll hazája és lelke szabadságáért.

Es úgy látszik, hogy a magyar nép nem csak megértette, hanem követi is a historiai tények ezen utmutatását. A visszahatás a magyar hazafias katolikus polgárság kebeléből már megindult, s mindjobban szaporodnak az esetek, melyek a magyarországi művelt és hazafias katolikus osztályának tiltakozó mozgalmáról a néppárti üzelmek ellen hoznak híreket.

Igy Győrött az ottani kath. plébános azt az otrombaságot követte el, hogy a szekrestyés, harangozó s azok hozzátartozandói részéről bizalmi feliratot küldetett a hirhedt pápai nuncziusnak, Agliardinak még pedig a — győri katolikus polgárság nevében. Most az egyszer azomban a hazug ámitás, melyet az ultramontán izgatók használnak, midőn hazaáruló fészkelődéseikre ráfognak, hogy azokat Magyar-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Déliabab.

Írta: Benedek Árpád.

Sebtiben elolvasta még a félbenhagyott Marlitt-regény utolsó fejezetét, könyvek között megevett egy darab délutáni traktárról maradt habfánkot, lepecsételte a marokinkötésű emlékkönyvét és gondos soror-irással a hátára rajzolta: „halálom után megsemmisítendő.” Azután lefutott a veranda hátsó lépcsőin, hogy keresztúton kerüljön a szikladarabokból a Balatonba épített keskeny könyvelvre, a mólóra.

Szakadást érzett a szívében, mintha beléköltözött volna a halál. A hullámtornyokat usztató sötét víztömeg nyers, hideg kipárolgása megborzongatta egész testében. Áracs táján lassu ringással yachtra nyulogott a vizen, mintha a reménység halálrafaradt óriási fehér lepkei szegett szárnyával vergődtek volna a habok között. A derűs horizont már megfakult az alkony hamuesőjétől s alakatlan árnyakat hullajtott a lelkébe. Eszébe jutott, hogy egyszer már meg akart halni. Az orsolya-zárda növendékeinek vörös csikos egyenruhájá viselte akkor, Szent Czeccília történetét tanulta, az Ave Mária-t énekelte, fotisztelendő Bor-

dás Anasztáz lendületes költeményeit azayalta, Haydn szerzeményeit zongorázta, de Boccaiot és a Szerelmi levelezőt olvasta.

Azidőben történt, hogy egy rosszul adressált levél a szigorú és megvesztegethetlen portás útján egyenesen az osztálytönöknő: soror Genovára kezébe került. Ideál ur írta, akinek kuzeni állapotját sirva próbálta bizonyítani, de ebbeli örvése hajótörést szenvedett az erényes apácaszív közötönyán.

Oh az borzasztó nap volt; úgy hitte, hogy tul nem éli. Benyckiné valamelyik könyvében olvasta, melyeknek kötetjét örök titok esküvése és öt krajczár lefizetése után kapta meg a pedellus kisasszony lányától, hogy hasonló esetekben minő eljárás követendő. Az Ábránd és szerelem-ben például a boldogtalan hősnő rózsailatos, balzsamos terrásról a mélységbe ugrik. Am ez a poétikus halál a jelen esetben kivihetetlen volt, részint mert a terrász, ha a rózsailatról és balzsamról le is mondott volna, csak az éneklő-kanonok ur szomszédos házában volt, de fájdalmas lett volna a gyors elmúlás most azért is, mert a honyhagyészeti leczkék szórul-szóra bema-golta és bizonyos, hogy holnap rája kerül a sor.

Még habozott. A szomszéd szobából vé-

kony fuvalahang hallatszott át. A Csöngedi Mariska valami kottagyűjteményből gargarizált és ezt ő mūdálnak nevezte. Néha elakadt s pletykázott valakivel. — Róla beszéltek: hogy hiu és szeplős, kaczer és üresfejű, akit csak azért tartanak a nevelőben, mert a papája egy Ráfáel kópianak mondott vásári Madonnát ajándékozott a kolcstor kápolnájának. És Bergstein Flóra mondta ezt, aki nem is belakó növendék, hanem mőzesहितű és kartonruhában jár. Ez határozott. Nem, ne ujjongjanak a gonoszok. Letérdepelte és kikoplatla a büntetését s kitünőre felelt a konyhavigyészetből.

Jólesett megállapodni a mult és jelen összefolyásánál s az emlékeket csipegetve, tobzódott a boldogtalanságban, hogy immár másodszer és végérvényesen szenved a szerelem mártíromságát.

A borulat elöntötte az esplanade-ot is; a villanygömbökből kisugárzó tejszínű fénykukpok aritmetikus szabályossággal lyukasztották át a sűrűsödő homály vastag kordináját. A zenepavillonból áthallatszott a „Büvös vadász” nyitánya, de a sétálók lármás beszéde csak szintelen zsongássá kopott, mire a mólóig ért.

Hirtelen valami türelmetlen vágyódás vonta őt is az emberek felé. Egyszerre eléje

Komlós Ferencz,

ARADON, Forray-utca és Tököl-tér sarkán.

Tököl-téri áruház.

Ajánlja legkitűnőbb minőségű

női- és férfi divat-áruit,

melyeket dus választékban a leghirnevesebb bel- és külföldi gyárakból szerzett be, s ujon berendezett üzletében

a legjutányosabb árak mellett

kaphatók.

ország katolikussainak nevében cselekszik; — az a vakmerő szerénytelenség, melylyel ezen népámitók magukat a magyar katolikusság mandatáriussai képen gerálják; ezen ámitás a győri plébános urnák erősen a torkára forrott, mert a győri katolikus polgárság színe java 800 aláírással szintén küldött egy feliratot ugyanahhoz az Agliardihoz, a melyet ez ugyan nem fog az ablakába tenni, mert tiltakozás van benne az ellen, hogy a győri katolikusok nevében hozzá bizalmi szavazat küldetett; ellenben tudtára adatik ugyanott a nuncziusnak, hogy a győri katolikusok az ő eljárását határozottan rosszsalják és elítélik.

Hasonló ellenmozgalom hírére hozzák a ma megjelent fővárosi lapok Dunaszerdahelyről, hol az odaváló káplán a szószékéről mindazokra, akik az ott járt minisztert ünnepelték, a legocsmányabb piszkokat és átkokat szórta. A többi közt azt mondta, hogy azok a hitszegő pogányok kereszteljék meg gyermekeiket a sakternél és gyónjanak a végrehajtónál. Ugyanez az ember az ő tiszteletre méltó előjárójára, a plébánosra, ki botrányos viselkedéseért megróttá, azzal förmedt rá, hogy Te hitvány kutya, te — szentségtörő, úgy felpofozlak...

E példátlan eset az egész vidék katolikus polgárságát annyira felháborította, hogy több ezer aláírással a primáshoz felterjesztést intéznek a papi tisztere méltatlan barbár ellen s egyben fáklyásmenettel adtak elégtételt a népszerű plébánosnak.

Egy másik tanuságos történetről is beszélnek a lapok, amely Somorján az ultramontán Sággy képviselő kerületében folyt le, ahol az odaváló plébános, Kudlik, volt antiszemita képviselő és az ő hozzá méltó káplánja oly formán toldották a reversalista Sággy beszámolóját, hogy a bősziút nép körmei közül a káplánt csak a jelenlevő szolgabíró mentette ki, akit pedig a káplán előbbi ékes dikciójában a kormány vérebének nevezett.

Ha e példákat a hazafias polgárság mindenütt követni fogja, ahol a néppárt és annak apostolai mozgolódnak, akkor biztosak lehetünk benne, hogy a rettegett

ultramontán akció önművének következményétől megrettenve, takarodót fog fuvatni és sötét céljainak megvalósítását boldogabb időkre fogja halasztani.

A magyar delegáció ülése.

— Junius 6-án. —

A magyar delegáció ma délután 5 órakor tartotta első alakuló ülését.

A korelnöki széklet Nákö Kálmán gróf foglalta el, a ki üdvözölte a delegáció tagjait és a korjegyzői teendőket végzésével Teleki Sándor grófot bízta meg. A korjegyző felolvasta a főrendiház és a képviselőház elnökeinek átiratait, valamint a delegáció tagjainak névsorát. Nákö Kálmán gróf korelnök konstatálja, hogy a bizottság tagjai közül 43 van jelen és kimondja a bizottság határozatképességét. Ezután a választások következnek.

Elnökké egyhangulag Andrásy Aladár gróf, alelnökké Széll Kálmán, jegyzökké Hegedűs Sándor, Münnich Aurél és Cziráky Antal gróf, háznagygyá ifjabb Wodianer Albert báró választották meg.

Erre az elnök és a jegyzők élénk éljenzés közt elfoglalják helyeiket.

Andrásy Aladár gróf elnök: Fogadják a mélyen tisztelt országos bizottság hála köszönetemért azért, hogy oly kegyes volt engem ezen elnöki, most már — egy ízben alelnökké történő megválasztásomat is hozzávéve — harmadszor megválasztani, holott ennyi kitűnő és érdeműs egyén között e helyre magamat alig érzem érdemesnek és méltónak, mivel e helyre más, mint hazafikötelességem ösztönöztet nem hoztam! Kegyes elnözésük és jóakarataik reményét nyujt nekem arra, hogy kötelességemnek meg fogok felelni, nem akarván magamat a t. orsz. bizottság határozatával ellentétbe helyezni. (Eljenzés.)

Engedjék meg, t. orsz. bizottság, hogy egyuttal köszönetet mondjak elnöktársam, Széll Kálmán elnöknek — nevében is, kit, sajnos, e mai napon még betegsége akadályoz abban, hogy itt megjelenhessen, valamint a jegyzők és a háznagy nevében is. (Eljenzés.) Most már az országos bizottság nevében szólok fel, midőn korelnökünknek, a ki szíves volt a választást vezetni és ezáltal a bizottságot azon helyzetbe hozta, hogy működését megkezdheti, a t. orsz. bizottság nevében hála köszönetet mondok. (Eljenzés.)

Mielőtt a napirendre áttérnénk, mindekelőtt egy igen szomorú jelentést kell tennem. Hazánk és a monarchia egy nagy fiát, különösen pedig a hadseregnek egyik zászlótartóját, a cusztozzai győzöt veszítette el. En azt hiszem, hogy a t. orsz. bizottság min-

den tagjának szíve mélyében gyökeredző érzésnek adok kifejezést, a midőn felség: urnánk oly közeli rokonának, a monarchia érdekeit mindig oly melegen felkaroló főherceg öfenségének elhunytá felett a t. országos bizottság nevében legmélyebb részvétünket fejezem ki. (Helyeslés.) Ezenkívül van még egy körülmény, a mely figyelmünket el nem kerülheti.

A külügyminiszteriumban személyváltozás történt. Azt hiszem, elnöki helyemről nem lehet feladatnom a monarchia politikájának lejáról, jelenéről és jövőjéről véleményt nyilatkoztatni, mert nem tehetem ki magamat annak, hogy esetleges véleménykülönbségek folytán politikai diszensiót idézzek elő. Ha felemlitem ezt az eseményt, ezt oly körülménynek a kiemelése végett teszem, a melyben, azt hiszem, mindnyáján egyetértene, melyben és ez az, hogy a megvált külügyminiszter urnak első sorban nagy érdeme volt, hogy sikerült neki a monarchia számára 14 éven át a békét és annak áldásait biztosítani, mert hiába, csak a béke gyümölcsei azok, a melyek feltétlenül haszonnal járnak és üdvösek.

Ha egyáltalában még mondok valamit a politikáról, teszem ezt azért, mert nekünk még egy más, minket magyarokat igen közelről érintő érdekünk is van, (Halljuk! Halljuk!) a mely különösen a boszniai okkupáció következtében Ausztriára nézve is szintén oly fontos. Ez történelmi multunk, nemzeti érdekeink és kereskedelmi összeköttetéseinknél fogva is reánk nézve fontos kérdés, és ez a balkán államokhoz való viszonyunk. Az a körülmény, hogy jelenleg oly külügyminiszterhez van szerencsénk, a ki az ottani viszonyokat hosszasan tanulmányozta és a helyzetet teljesen ismeri, urra a reményre jogosít, hogy az ott eddig folytatott politikánkat sikeresen fogja továbbra is érvényesíteni.

Szükségessé tartottam ezt az elnöki székéből felemlíteni, mert azt hiszem, a t. orsz. bizottságra ismét oly kötelezettségek fognak hárulni, hogy nagyhatalmu állásunk fenntartása érdekében áldozatkészségre lesz szükség és úgy vélem, hogy habár mindég kötelességünk gondosan számolni minden fillérrel, az ezen érdekeink kielégítésére való kilátás mellett könnyebben és szívesen fogunk hozzájárulni ahhoz, hogy újabb áldozatot hozzunk. Ezek után, azt hiszem, nincs más hátra, mint azzal végezni, a mivel minden magyar ember kezdi és végzi: Éljen a király és a királyné. (Az országos bizottság tagjai felállnak. Zajos éljenzés.)

Münnich Aurél jegyző felolvassa Bánffy báró miniszterelnök átiratát, melyben közli, hogy ő felsége szombatán, e hó 8-án déli 12 órakor fogja a delegáció tagjait fogadni. Felolvassa továbbá a közös miniszteriumok átiratait, melyek szerint a hadügyminiszter Zsoldos Ferenc vezérőrnagyot, Sterneck báró tengernagyot, László Elemér sorhajóhadnagyot, a közös pénzügyminiszter, Pongrácz Frigyes gróf osztály-

torlódott minden kedves emléke: az első tour a Vigadóban, a Monashterly-divatalbum, a kanárja, a papája, a Hangli fagyaltja, a teny-s-ground, a Hubay-konzert, az operaház előcsarnoka a vörös szegfűs ismeretlennel, aki olyan szenvedő arccal nézett rá mindig, mint a Wasmuth reklámokon a még tyukszemgyűrűtlen valózertáncos.

Majdnem futva sietett visszefelé. A csónakház hidjánál huszárdolmányba ütközött. Szédült volt, a lélekzete is elakadt. Két hideg szürke szemből idegen lélek tekintett rá. Megkönnyebbülve sietett fel a pályatestre; ez nem ő. A sinek mentén igyekezett a nyári lakjuk felé, hogy a sétatnyit elkerülje, pedig tudta, hogy ez nagy bűn, mely a figyelmeztető táblák szerint a vasúti szabályzat ennyedik paragrafusa ennyedik szakaszának ennyedik pontja szerint büntetettetik. Mikor a villa vasílagorás homlokát meglátta, már mosolyogni is mert.

— Voltaképpen nagy csacsi maga Erzsike kisasszony — bizalmaskodott önmagával a Lóczy nényjéről eltanult hangon — s ha nem tekinteném a köztem és ön között fennálló szíves baráti viszonyt, bizony megérdemelné fruska, hogy arszóknak szólítsam. Hát illik meghalni? Hát miért akart ön elpusztulni? Azt akarja ugy-e mondani, hogy ma délután látogatásban volt maguknál Ideál ur, aki ezidőszaktól az ön szívének és a Sió-szálloda 17. számú szobájának tulajdonosa, tartalékos had-

nagy a 8-as huszároknál, harmadéves jogász és leendő miniszteri titkár. Uniformisban volt, tehát baj készűl. Mert háromszor láttam aranyos stíllában és mindannyiszor szerencsétlenség történt. Szentistvánkor felborította a csónakunkat, tegnap tizenhárom napja a reunion a csipke-aljat taposta le, harmadszor... igen, harmadszor párbaja volt. Állapodjunk csak meg a párbajnál.

Azt mesélte nekem, hogy egy prágai ulanoz-örnaggyal verekedett meg miattam. Az a szemtelen ur nyilvánosan merte hangoztatni, hogy az Anna bálon erősen csusztattam a keringőt. Hát ez a tett szép volt tőle. A néni ugyan azt hallotta, hogy csak egy adóhivatali gyakornokjelölttel akadt afférja, nem is annyira én, mint egy számfelletti pezs-göm-üveg volt az összekülbömbözés oka, csak hogy nem hiszek a tántinak; azaz, hogy jogom van kételkedni a szavában, mivel ő már husz év óta minden férfiembernek esküdt ellensége.

Hogyis volt csak. Belépett és némán, büszkén, hidegen köszöntött. Egy szava sem volt hozzám, hanem egyenesen a tánti szobájába ment. A „Pesti művelt társalgó“ ugyan azt mondja, hogy nem illik a kulcslyukon hallgatódzni, de istenkém, mit tehettem volna egyebet.

A leendő miniszteri titkár ur zord arcu volt s bajszkáján pepegélve, emelkedett hangon mondá:

— Az életben vannak komoly pillanatok

is, mélyen tisztelt nagyságos asszonyom, bocsánat, azaz, hogy mélyen tisztelt kisasszony. Ugy vagyok értesülve, hogy magácskáék, azaz, hogy bocsánat, nagysádkáék utazó szándékban méltóztatnak lenni. Egyenes szívvvel beszéllek először is a mamával, azaz hogy bocsánat, a kedves és igen tisztelt néni, a nagyságával. Nem aféle báltredezői idő és helyhez kötött szerelem gyullasztja keblemet Erzsike kisasszony gyémántjánál is nagyobbára becsült és hódoló tisztelettel körülrajongott személye iránt. Erzsike kisasszony még zsenge korban van és én esküszöm nagyapám hült tetemére, hogy mához két évre, mint a királyi törvényszék joggyakornokát fognak viszontlátni.

Valamit beszéltek még, azután a se nem kedves, se nem szeretett néni kaján mosollyal vezette hozzám.

— Édes Erzsikém — fordult telém — rumi és zádorlaci Reményffy Iván ur volt szíves megkérni a kezdetet. Rajtad a választás, nem akarom boldogságod utját elállni. Az igaz szerelem szalmazsuppos kunyhóban is elégedett. Hogy palmaszkodhatnál hát, ha a külső soroksári-utczán béreitek szobácskát, sőt még az az idillikus örömd is meglesz, hogy teszem Zatocsek Vendelné, becsületes ácsasszonynyal egy tűzhelyen készítheted a rántott levest, mivel nem gondolnám, hogy évi ötszáz forint fizetésből gyakornok ennél fiatal csirkét és osászártortát. Sőt valószínűnek tartom, hogy minden szezonban nem is vásárolhatsz új ka-

tanácsost, a külügyminiszter Cziráky Béla osztályfőnököt, a közös főszámszék elnöke Szentgyörgyi Gyula osztályfőnököt és Komassék Henrik lovag udvari tanácsost jelölte ki képviselőül és bizta meg, hogy helyette nyilatkozatokat tehessen a felvilágosításokat adhasson. A külügyminiszter egyúttal kirendelte Tallián Dénes báró osztálytanácsost a melléje Szapáry Tibor gróf fogalmazó gyakornokot a delegáció és a közös miniszteriumok, valamint az osztrák delegáció közti érintkezés közvetítésére. Kállay Béni közös pénzügyminiszter bemutatja a közös kormány előterjesztéseit az 1896-iki közös költségvetésre vonatkozólag. Végül megválasztották a bizottságokat.

Közigazgatási bizottsági ülések.

— Saját tudósítónktól. —

Aradmegye és Aradváros közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését. Az üléseken Fábian László főispán elnökölt. Részletes lefolyásuk az üléseknek a következő:

I.

— A megyénél. —

Aradmegye közigazgatási bizottsága tegnap d. e. kilencz órakor ült össze a megyeház tanácstermében.

Elnökön kívül jelen voltak: Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán, Ormos Péter kir. tanácsos ny. alispán, Várhelyi Béla, Bohus István, Krausz József pénzügyigazgató, Schwob Aurél árvászéki elnök, Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő, Issekutz Károly megyei főorvos, Parecz György kir. ügyész, Pálffy József kir. főmérnök, Solymosi Lajos, Boros Beni orsz. képviselő, Szathmáry Béla, Nachtnébel Odön, Bánhidny Antal báró, Dálnoki Nagy Lajos megyei főjegyző, Baross Ferencz dr., Kiss Lajos és Lengyel Sándor dr. aljegyzők.

Az ülés megnyitása után Szathmáry Gyula kir. tanácsos olvasta fel a múlt hóról szóló alispáni jelentését, melyet tudomásul vettek.

Schwob Aurél árvászéki elnök jelentését az árvaügyekről tudomásul vették.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő a következő jelentést terjeszti elő: A kir. tanfelügyelő a múlt hóban husz megyei iskolát látogatott meg. Ezen iskolák közül kiemeli a fakerti róm. kath. népiskolát, a melyben a mintaszerű rend, tisztaság és fegyelem mellett a legnagyobb dicsőretet érdemlő tanítási eredményt talált. Komoly kifogás tárgyat képezik azonban a kurticsi községi, mácsai és ternovai gör. kel. román, az ószentannai és pankotai róm. kath. valamint és különösen a szent-

leányfalvi és pankotai ev. ref. népiskolák.

Ezen iskolákra vonatkozólag a szükséges intézkedéseket részben már megtette a tanfelügyelő, részben pedig az intézkedéseket meg fogja tenni.

Jelenti továbbá, hogy a közoktatásügyi miniszter Juhász József szemlaki ev. ref. és Stana Pál simándi gör. kel. tanítóknak a tanítói köteleességek buzgó teljesítéseért 50—50 frt jutalomdíjat utaltványozott.

Issekutz Károly megyei főorvos jelentése szerint a közegészségi viszonyok csaknem teljesen kielégítők voltak. A betegmozgalom kisebb volt és a meghaltak száma is aránylag 53-al alább szállott. Előfordultak a múlt hóban a következő betegségek: ronszoló toroklob, kanyaró, hólyagos himlő, vörheny és hőkhurut.

Krausz József pénzügyigazgató jelenti, miszerint a múlt hóban befolyt egyenes adóiban 122,401 frt 72 kr., hadmentességi díjakban pedig 84 frt. A közvetett adók és jövedékek múlt havi összes jövedelme 81,655 frt 57 kr. volt.

Parecz György kir. ügyész jelentése szerint a megyei börtönökben letartóztatva volt összesen 138 egyén; ezek közül 114 férfi, 24 nő. Jogérvényes ítéletet hoztak 96 esetben, megfélebbiztek 10 ügyet, vizsgálati fogságban van 32 egyén. A rabok közül egy meghalt.

Szathmáry Béla tiszti alügyész hivatalos jelentését tudomásul vették.

Pálffy József kir. főmérnök jelenti, hogy az állami közutakon a kavicsszállítás folyamatban van. A debreczen-fehértemplomi állami közúton levő fahíd kijavítását befejezték. A törvényhatósági közutakon ugy a kavicsszállítás, mint a műtárgyak helyreállítása folyamatban van.

Aprólékos folyóügyek letárgyalása után az ülés véget ért.

II.

— A városnál. —

Arad város közigazgatási bizottsága tegnap délután négy órakor Fábian László főispán elnöke alatt ülést tartott, melyen jelen voltak:

Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester, Krausz József, Posgay Lajos dr., Urbányi Béla, Varjassy Árpád, Ifj. Lócs Rezső, Pálffy József, Schusztér Illés dr., Mészáros Tivadar, Perger János dr., Múlek Lajos dr., Kádas Kálmán, Péterffy Antal, Háasz Sándor, Szilágyi Ede dr. és Tarjányi Vilmos.

A polgármester havi jelentése, melyet lapunk egész terjedelmében közölt, tudomásul szolgált.

Krausz József pénzügyigazgató jelenti, hogy Arad város területén befolyt a múlt hóban 92,859 frt 27 és fél kr.; hadmentességi díjban 211 frt 24 kr. A jövedéki kihá-

gásokról külön jelentést tett. Tudomásul vétetett.

Ezután Posgay Lajos dr., Arad város főorvosa tett előterjesztést a múlt havi egészségügyi viszonyok felől. Az ő jelentését lapunk holnapi száma részletesen hozni fogja.

Mészáros Tivadar alügyész a központi fogházban letartóztatott egyének és az általuk teljesített munkákról terjesztette be ama jelentését, amely a megyei bizottsági ülésről hozott tudósításunkban olvasható.

Urbányi Béla árvászéki elnök jelenti, hogy befolyt a múlt hóban Arad város árvászékehez a hátralékkal együtt 438 ügydarab, ebből elintéztetett 420 ügydarab. — Az árvapénztár jelenlegi állása készpénzben 318 ezer 67 frt 18 és fél kr.

Pálffy József kir. főmérnök jelenti, hogy a közigazgatási utakon azok a javítási munkálatok, amelyek a nyár folyamán szükségesek, folyamatban vannak. Az utak állapota kielégítő.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a múlt hó folyamán meglátogatta a gör. kel. szerb és román iskolákat, melyek közül a belvárosi és gáji román és szerb iskolában az eredmény dicsőretes, míg a kapa utcaiban alig kielégítő. Tudomásul szolgált.

Az ülés többi tárgyairól lapunk hírovtában referálunk.

IDOJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 759.3 milliméter, délután 2 órakor 758.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 19.2, délután 2 órakor C° + 26.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 2, délután 2 órakor EN. 4. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 3 milliméter dörgéssel.

Izgatás a magyarság ellen.

— Egy oláh tanító üzemleiről. —

Rendesen azt szokták mondani, hogy az oláhság parasztja elég jó hazafi volna, csupán a reverendása és kabátosa hazafiatlan, izgató, magyarfalo.

A példák, melyek sajnos elég gyakran jelentkeznek, mind igazolni látszanak a fenti pár szó érdemét.

Különösen egynémely oláh papok és tanítók azok, kik némi nemű szellemi intelligenciával rendelkezve, arra használják fel ezt a csekély tudományukat, hogy az alattok levő hívőket és iskolás növendékeket metelyezzék, magyar ellenességre oktassák.

Kosztin Péter morodai oláh tanító legutóbbi cselekedete ismét egész alávalóságában tárja fel az oláh tanítók legtöbbszörének benső érzületét.

Ez a Kosztin Péter valami dalárda-félét szervezett Morodán — természetesen csupa

lapot és perkáruhára sem varratasz brüsszeli csipkéket. Talán még az is bekövetkezik, hogy Reményffy ur lemondja legújabb faconu nyakkendőkről és megfordítva viseli a kzelőjét. Vasárnaponként pedig a városligeti szinkor karzati ülőhelyéről tapsoljátok meg a Hortobágyi virtuosus szerzőjét, ami azért igen jó dolog, mivel oda nem kell kiöltözödni és felvonásközökben kényelmesen vacsorálhattok szalámit.

A rántottleves, közös konyha, fordított kzelő, galéria és szalámi vacsora hallatára sirva fakadtam, Reményffy ur pedig csak annyit mondott:

— Wekerle sem született miniszterelnöknek!

Mikor Erzsike igyen monologizált magában, már a villa harmadik szobájában rohant keresztül pajkos jókedvvel, jártában ledöntött egy szzevresi vázát, elolvasta a tántinak a zongorán felejtett levelét, kimártogatta a befőtt csészéket, míg végre az erkélyszobához ért. Visszahökken. Káprázat ez. Lojzi tánti merészen kivágott rozsszínű faillében ül a kék korongos lámpa mellett és oldalán a pamlagon az a tubákszínű, köhögős ur, akit a Baross-gőzös hozott tegnap Keneséről.

A tántinak egy szál róza van a hajába tűzve, a vendég kopott szalonkabátjának gomblyukában pedig csokorka margarit.

Es a titokzatos látogató fátyolos tekintet megnevesítette a visszaemlékezés harmata.

Emlékezik még, mikor elváltunk. A filozopterek majálisán volt a Margit-szigeten. Akkor is rózsaszínű ruhában láttam; csupa fodorhabarék az egész kis lány, szőkefőtős fején az álla alatt megkötött sokszalagu békakalap. Bódult voltam; még most is érzem. A fojtó akaozillat, a földetlen karok fehérsége megszédített. Messziről zsibbadva hangzott a tánczene rchanó ütemje. Körülöttünk a lomha csöndesség, szívünkben az érzelmek száz fajta skáláját éreztük. Valami megindított akarom mondani, de csak megkoppasztott udvariasság lett belőle, mert megremegettem az élet számoszlopaitól, melyek sokszor a legpontosabb multiplikáció mellett is hamis zármérleget adnak. Talán mégis beszéltem volna, hogy küzdeni akarok ezért a békakalapos édes, szép tavaszi illuzióért, de egyszerre... no nem kacagni való? ... bábé lángvörös arcozsal, zokogó melletl kér:

— Oh, rögtön meghalok, ha meg nem olvassa, hány ablaka van a Hableány propellernek.

Oh, kérem én is nagyon elszégyeltem magam. Az egyik apró félcipőbe bujt ritmustaposó lábacsakája nem tudott hirtelenjében hova bujni. A tekete harisnya megcsuszott... Csak arra emlékezem, hogy nem tudtam összeadni. Egy meg egy az három, meg egy az kettő. Mái sem tudom, hány ablaka volt a propellernek, hanem úgy éreztem, mintha a göztől feszített kazán zugása repesztene a ko-

ponyámat. A padlőhídon már tolongtak az emberek. Szolid mulatozók, akik még kapuzárás előtt akartak otthon lenni. Természetes házmasterkisasszonyok ábrándos hajlamokkal és 65 cm. derékbozséggel, olyanok, akiknek franczia leozkék és a klapencziához értő tudományát ebédkosztón veszi meg a papájuk valami éhes filozoptertől. Visszanéztem; bábé már nem volt sehol. Az orgonaág virágszirommal szórt tele, mintha megsíratna. Most a véletlen...

Erzsike nem győzte tovább, kiugrott a jutta-függöny mögül.

— Igen uram, a véletlen idehozta, hogy kompromittálja a gardedamomat. Ha ön gavallér... Ne szakítson félbe. Azt akaja mondani, hogy tudja a köteleességét, ezennel megkéri tőlem a tánti kezét. Voltaképen nem is tudom, hogy odaigérhetem-e, mert ilyen eset páratlan még Beniczky né regényeiben is. Hanem én azért nem akarom édes nénikém a boldogságod ujtját elállni. Rajtad a választás. Az igaz szerelem szalmazsuppos konyhóban is elégedett, habár lehetséges, hogy...

Nem folytatta a visszaolvasást. Lojzi tánt a szavába vágott.

Sirt is, mosolygott is.

— Igaz is, Erzsike. Csak most jutott eszembe, hogy a leendő miniszteri titkár urat elfelejtettük meghívni az első zsurra, amit otthon rendezünk.

tizenhárom próbás dákó-oláhokból — a kikkel azután otrombánál-otrombább szövegű és a magyarságot ostromozó dalokat gajdoltatott.

A hatóság azonban neszét vette a magyarok ellen intrikáló dalárda-banda működésének és az egész kompániát feloszlatta.

De Kosztin Péter nem az az ember, ki egy könnyen enged az erőszaknak és már másnap az erdőben tartották az ének előadásokat.

Egy ilyen nóta utolsó versszakát ide iktatjuk:

Vesszét kutya vagy hej! te magyar nemzet,
Neked az oláhok nagyon sokat tültek,
De itt az idő már bosszúra sóvárogva
Szórnék hát az átkot Magyarországra!
Huzátok a Hórák nagy kedvem a táncra,
Hej, de nagyobb lesz a máglya világa!

A hatóság az erdőben szétzavarta az éneklőket, s figyelmeztette Kosztin Pétert, hogy ha még egyszer mer ilyet tenni, feljelentik őt a szentszékeknek.

Ezek a dolgok az előzményei annak a még megrovandóbb cselekménynek, melyet tegnap tárgyalt az aradmegyei közigazgatási bizottság.

A husvéti ünnepek alatt történt, hogy Kosztin Péter és Heresz István morodai tanítók a templom udvarán az iskolai növendékekkel és más oláhokkal államelleses dalokat énekeltek.

A notának körülbelül ez volt a visszatérő sora: barbár verreszomjazunk és a magyarok barbárok, éljen az oláhország.

A községbeli rendőr feloszlatta az éneklő csoportot, de Kosztin Péter más helyen gyűjtötte össze a növendékeket és tovább énekeltek velők.

Ugyancsak Kosztin Péter cselekedte meg azt, hogy az „oláh-mártírok“ bezáratásának évfordulóján üdvözlő iratot intézett a Vácson ülő Szuesu, Ráoz és Veliesiu szennvedő társaikhoz, amely iratot az iskolai növendékekkel is aláírtak.

Tisztelet és elismerés illeti Varjassy Árpád kir. tanfelügyelőt, ki hazafiatlanságuk egész alávalóságában állította a két tanítót, de különösen Kosztin Pétert a közigazgatási bizottság elé.

Indítványát, mely szerint Kosztin Péter azonnal felfüggesztendő lenne, sajnos nem fogadta el a bizottság és csupán azt a határozatot hozta, hogy Kosztin Pétert és viselkedését a járási főszolgabíró tartsa folyton szemmel s ha ujólag tenne ehhez hasonló, hazafiatlan dolgokat, úgy in flagranti, mint igazgatót s nem mint tanítót fogassa el és zárassa be.

Valóban ideje lenne már, hogy a felekezeti iskolákat egyszersmindenkorra kasszírozzák, így legalább hasonló esetekben nem volna megkötve, a törvény szerint, a közigazgatási bizottság keze.

Bár, nézetünk szerint nem tudnók megmondani, ki vetne az aradmegyei közigazgatási bizottságra követ, ha az ilyen hazaáruló tanítónál nem tekintené azt, hogy ő felekezeti tanító, hanem egyedül úgy bánnék el vele, mint a magyar állam ellen vétkező igazgatóval?!

Czigányok a megyében.

— Saját tudósítónktól. —

Nincs olyan hét, mikor a kóbor czigány-csapatok garázdálkodásáról nem adnánk hírt. Most itt törték be, majd ott loptak, sőt igen sokszor még gyilkosságra is vetemednek.

Megyeről-megyére, országról-országra vándorolnak lopott kocsikon, elhajtott lovakon, hogy amit nálunk raboltak azt más vidéken értékesítsék.

Börtönviselt, rabkosztos száradt, marozona alakok többnyire, kik nem rettennek vissza a

gyilkosságtól sem, ha szándékuk másként ki nem vihető. Ha börtönbe kerülnek, úgy ott egyébbel sem foglalkoznak, mint a jövődben elkövetendő rablásokkal. Itt csinálják meg a tervet, melyet alkalom adtán ki is visznek.

A megbénított, elrabolt gyermekekkel való koldulás csak mellékkereset a rablás mellett.

Legveszedelmesebbek közöttük a Balkán államokból, többnyire Romániából vendégszerelésre átránduló oláhözigányok, kik olykor egész Erdélyt, s a szomszédos megyéket rajkónd lepik el, s ugyancsak sok dolgot adnak a csendőrségnek.

Most is egy csomó rablásról kell számot adnunk, melyeket a lapokban osekledett meg egy, a mi megyénkben nyaraló, özigányhorda.

Govosdián Bragyán Szimionnál törték be legelőbb, honnan több száz forint értékű tárgyat emeltek el.

Világoson Ilkóf János zárt lakását törték fel, s ami kezük ügyébe akadt, mind elozipelték. Ugyancsak ott Schubert Bernátnál is látogatást tettek, honnan csak a pénzt vitték el.

Apátin Ungur Tógyer ablakait verték be, mivel nem tudtak bejutni hozzá.

Ezenkívül még folyton érkeznek a feljelentések a csendőrséghez a vidékről, hol határól-határra bujkálnak a nyomozó csendőrök elől, kik minden lehető megtekett arra nézve, hogy a bandát elfoghassák. (r.)

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Junius 8. —

Változó felhőzet. — Meleg. — Helyenként csapadék. — Zivatarok.

A női nevekről.

A jelenben divó női keresztnevek eredete sok mindenféle idegen nyelvben keresendő és majd valamennyinél meg van a maga jelentősége is.

Igy a görög nyelvből származnak a következő nevek: Ágnes (a szűzies), Dora (az esszes), Dorottya (az isten ajándéka), Laura (a résztvevő), Ilona (görögül Helena — a tündöklő), Irén (a békeszerető), Katalin (a szemérmes), Melania (a sötét, — fekete.)

Latin eredetűek a következők: Beata (a boldogságos), Klára (a tiszta), Clementina (a nyájas), Emilia (az illedelmes), Franciska, angolul Fanny, francián Fanchon (a szabad), Leonia (a bátor), Luczia (a felvilágosodott), Margit (a gyöngy), Natália (az életvidám), Ottilia (a szerencsés, boldog), Paula (az alacsony származású), Róza (a rózsaszép), Sabina (az elrablott), Ursula (a medve-erős).

A héber vagy más keleti nyelvből származik: Anna (a kedves), Alina (a magasas), Erzsébet (az istentől megáldott), Gabriella (az isteni), Izabella (a szemérmes), Janka (a kegyadomány), Márta (a szomorú), Mária (az akaratos), Rebekka (a meghízott), Sára (az uralkodó), Zsuzsanna (a lilium-tiszta), Szidónia (a halászeleány), Zaira (a látogató), Zelamira (a ragyogó).

Más nyelvek eredetűre vezethető vissza: Berta (a fénylő), Brigitta (a ragyogó), Emma (a házias), Hedvig (a harcias), Matild (a hős), Selma (a gazdag) és mások.

A mint látjuk, nagyon kevés az őseredeti magyar női nevünk és csak az vigasztal, hogy ez így van minden európai népnél.

HIREK.

Junius 8. Szombat Róm. kath. naptár: Medárd. — Protestáns naptár: Medárd. — Izraelita naptár: Behalos. — Görög-keleti naptár (május 27.): János. — A nap két 4 óra 5 perceskor, nyugszik 7 óra 52 perceskor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgár iskola, földszint.

— A koronázás évfordulója. Ma ünnepeljük dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk, I. Ferencz József megkoronázásának évforduló napját. Mint minden évben, úgy ma is megülik ezt a napot országsszerte. Az aradi iskolákban a tanítók és tanárok alkalmi beszédben fognak megemlékezni a mai évforduló jelentőségéről.

— Szabadságolások a megyén. Mindjobban közeledünk a kánikulához. A hivatalok is kezdenek üresedni, megkezdődnek a szabadságolások. A tegnapi nap folyamán a következő megyei hivatalnokoknak adtak szabadságot: Schwob Aurélnak, Krivány Jánosnak, Rózsai Pálnak, Buki Józsefnek, Tornyai Albertnek, Sandmann Gyulának és Deschán Péternek.

— A megyei mezőgazdasági bizottság tegnap délelőtt ülést tartott a megyeházán. A mezőgazdasági bizottság, melynek elnöke Solymosi Lajos orsz. képviselő, jegyzője pedig Baross Ferencz dr., folyó ügyeket tárgyalt és intézett el.

— A román iskolák állapota. Arad város közigazgatási bizottsága már tavaly átírt az aradi gör. kel. szentszékekhez, hogy tekintettel az aradi román iskolakötelezetten nagy számára, még négy tanítói állást szervezzen s a növendékek részére kellő helyiségekről gondoskodjék. — A szentszék azonban mindezt ideig nem intézkedett, dacára, hogy a tankötelesek száma márezer s ezek részére csupán hat tanító esik, akik legfeljebb hatszáz gyermek nevelését végezhetik. Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő a tegnapi közigazgatási bizottsági ülésen ismét felhozta az ügyet s kérte a közigazgatási bizottságot, hogy az előző évi átirathoz hasonló értelmében írjon át a szentszéknek, nehogy ez ügyben szigorubb beavatkozás váljék szükségessé.

— Ugy jártak, mint Arad. A m. kir. pénzügyminiszterium a nagyváradi állami tiszviselőknél a Nagyvárad város magassabb lakbérössztályba való emelése iránti kérelmét teljesíthetőnek nem találta, és erről azon meghagyással értesíti a nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatóságot, hogy ezt az illetékes tiszviselőknél hozza tudomására.

— Érettségi vizsgák. Nátafalussy Kornél tankerületi kir. főigazgató az idei érettségi vizsgák megtartására az aradi kir. főgymnáziumban június hó 14 és 15-ét, az aradi áll. főreáliskolában pedig június 17-ét tűzte ki.

— A közutak törzskönyvelése. A törvényhatósági közutak törzskönyvelését Tamásy József végezte, mint napidíjjal alkalmazott mérnök. Őt azonban április hónapban elbocsátották, s a még hátralevő törzskönyvelési munkálatokat 1810 frt tiszteletdíjért áltáányban bízták rá befűezés végett.

— A vizesi ut megóvása. A vizesi ut a nagy kocsiközlekedés által egyes helyeken megrongálódott. Az utépítési bizottság ennek elkerűlése végett az utnak padkával való elátását hozta javaslatba a közigazgatási bizottságnak. A munkálatok ezer forintba fognak kerűlni.

— A kurticsi tanítóról. A kurticsi iskola — mint a tegnapi megyei közigazgatási bizottság ülésén tárgyalták — évről-évre hanyatlik. A legutóbbi tanfelügyelői szemlealkalmával kitűnt, hogy Moravek Elemér, a kurticsi iskola tanítója tanítósa mellett fizetéses könyvtárnoka a kurticsi takarékpénztár önszegélyző együletének. Szabályellenes dolog ez, mivel csak szorgalmas tanítóknak szokta megengedni a közigazgatási bizottság, hogy valami más hivatalt is vállalhassanak szabad óráikban. Moravek Elemér azonban nem csak hogy nem szorgalmas tanító de még engedő-

lye sem volt mellék hivatalára. Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő intézkedett, hogy ezen mellékállásától megfosztassék.

— **Hittan vizsga.** Az elemi iskolai református növendékek hittanvizsgálása szombaton d. e. 9 órakor tartatik meg az ev. ref. templomban.

— **A keréki iskola segélye.** A vallás és közoktatásügyi miniszter tudomására hozta az aradi tanfelügyelő hivatalnak, hogy a keréki iskola részére 2000 frtot, mint segélyt, engedélyezett. A 2000 forintnyi segély olyképen lesz élvezhető, hogy öt éven keresztül 400—400 forintot fognak részére kiutalványozni.

— **A kánikula prológja.** Alig léptünk ki a hűvös virágos májusból, a június olyan aszfaltlágító hősséggel köszöntött be, hogy jól beválik kánikulának. A korszón lenge ruhák váltják fel a tavaszi divatot. A szabad fürdők kezdenek népesedni — isszák a ki nem dolgozik is. A férfiak pedig kezdenek morózusnak lenni, a mi annak a tudvalevő szignatúrája, hogy a szeretett hitvestársak élénken értekeznek már az orvos urakkal a nyári betegségek és az ezek ellen alkalmazandó fürdőhelyek irányában.

— **A nyári kenderáztatók.** A földművelésügyi miniszter felhívta Aradvárosát, hogy a nyári kenderáztatók végett haladéktalanul intézkedjék.

— **Tízéves találkozó.** Gróf Árpád dr. ügyvéd, Bezédán József r. k. lelkész és Vass Géza, az „Aradi Közlöny” szerkesztője felkéri mindazon iskolatársait, kik 1884 és 1885-ben végezték a szegedi kegyesrendű főgimnáziumot, hogy a tízéves találkozó érdekében lakhelyüket minél előbb tudassák Gróf Árpáddal (Szeged), ki a részletes programot megfogja küldeni. A találkozó t. évi július hó 6-án, illetve 7-én lesz.

— **Club estély.** Az „Aradi Kerékpár Club” ma este 8 órakor a Vass (Wittmann) kávéházban club-estélyt tart, amelyre a tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

— **A szállítási kedvezmény beszüntetése.** A kereskedelemügyi miniszter értesítette az aradmegyei közigazgatási bizottságot, miszerint a gazdák előnyére szolgáló takarmány szállítási kedvezményt beszünteti. A rendes áron való vasúti szállítás e hó 15-én kezdődik.

— **A kolumbácsi legyek,** a szarvasmarhák és sertések ellensége, melyek Borossebes és környékén is mutatkoztak, mint értesülünk, a mondott járásból eltakarodtak. Ott létük alatt mindössze három marha és két sertés esett áldozatul.

— **Tűz a megyében.** Józsa helyen — írja levelezőnk — Singer Mór háza ismeretlen okból kigyulladt és leégett. A józsa helyi tűzoltó egyesület buzgó fáradozásának köszönhető, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt. A gurahonci tűzoltó egyesület az utról visszavert a mennyiben a veszély elmúltáról értesítve lett s így csak az egyesületnek egyes tagjai vettek az oltásban részt. A ház biztosítva volt.

— **Kinevezés.** A debreczeni kir. főügyész Argyelán Tódor aradi törvényszéki fogházőrmestert a megállapított fizetési osztály legalsó fokozatára altisztté nevezte ki.

— **Gyikosság a korcsmában.** Valkány községben — írja levelezőnk — a minap Argyelán Nikola izgága paraszt a korcsmában garázdálkodott. A garázdáló ember megfékezése végett a korcsmáros a községi rendőrséghez fordult, Argyelán, a mint a községi fegyveres-erőt észrevette, kést rántott elő s azzal Lupu Pantelia községi őrré rohant, kit úgy szurt hasba, hogy ott a helyszínen rögtön meghalt.

— **A vinalg polgármesteri állásra.** Deschán Achill alispán kiírta a pályázatot. A pályázati kérvények f. é. június hó 30-ig az alispánnál nyújtandók be. A polgármester javadalma: 1400 frt fizetés és 200 frt lakbér.

— **A tornaverseny-jury ellen.** A nagyváradi kerületi tornaverseny juryjének ítélete ellen a temesvári kegyesrendi gimnázium tantestülete Müller tornatanár jelentése alapján felterjesztést intéz a vallás és közoktatásügyi miniszterhez azért, mert a temesvári tanintézetből 12 tanuló huszonnégyszer lett győztes, mégis az ezüst

koszorút a nagyenyediek nyerték el. Kolozsvárról — véleményük szerint — a jury méltányosabban járt el, a mikor a szeptemberi versenyen a temesváriak — négy tanuló nyolcs győzelemmel — vitték el az első díjat és Müller tornatanár arany-serleget kapott.

— **Elfogott gyújtogató.** Gila Juonné góvosi lakos háza még a múlt hónap 24-én leégett. A szegény özvegyasszony vagyonkaja — mely nem volt biztosítva, 508 frt értékben odaveszett. A tűz nem véletlenségből ütött ki, mint a csendőrség megállapította, hanem gyújtogató keze járt ott. A gyanu Gila Tomára irányult, kit súlyos vallomások, s a terhelő bizonyítékok folytán, le is tartóztattak.

— **Tolvajlások Gurahoncon.** Levelezőnk írja: Molnár Imre gurahonci lakos házáat ismeretlen tettesek feltörték s onnan 62 frt értékű ruhát elloptak. A tolvajok ugyan humánus eljárást követtek el a mennyiben Molnárnak új ruháit visszahagyták s csak a viselt ruhákból választották ki magoknak a szükségeseket. Tegnap reggel Gurahoncon a fa telep-őr guynhóját ismeretlen tettesek feltörték s elloptak 1 fegyvert és ruha neműt. Bottal ütök a tettes nyomát.

— **Véres verekedés.** Lenka Györgye, Mikula, Assanyie és Stefánne lazuri lakosok, Gavra Juon, Lenka Tódor és Lupu rokonaikkal összevesztek, s azokat egyik portán megszorítva ugyancsak elverték hatalmas fűtyköseikkel. Lenka János, a falu bírja szót akarta őket választani, minek az lett a következménye, hogy őt is úgy helyben hagyták, hogy aligha lesz ép ember többé belőle, s ha lesz is, csak sántikálva bicegphet el a korcsmába.

— **Nyilvános köszönet.** A „Kölösey dalkör” választmánya f. hó 3-án lezajlott népünnepélye és hangversenye alkalmából kedves kötelességének kíván eleget tenni akkor, midőn Káráz Irén kisasszonynak valóban művészies zongorajátékáért, melylyel az esti hangverseny erkölcsi sikerét nagyban emelte, — továbbá ama kedves közreműködőknek, kik a népünnepély társadalmi rendezéséből ugyancsak kivették részüket, — s végre, kiket bár első sorban kellett volna felemlíteni, a helybeli napilapok tekintetes Szerkesztőinek, kik nemcsak most, hanem mindenkor legkészségebb támogatói voltak kulturális törekvésünknek, — ezúton hálás köszönetét fejezi ki.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Meghívó.** A „Kölösey dalkör” t. működő és választmányi tagjai felkérnek, hogy ma este 8 órakor az egyleti helyiségben tartandó énekórára, illetve ezt követő választmányi ülésre teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. A választmányi ülés tárgysorozata: 1. Sürgős folyó ügyek elintézése. 2. Men. házai kirándulás megbeszélése. Az ülés után társas estély lesz a Dobránszky téle vendéglőben. A z elnökség.

(*) **Meghívás.** Az aradi kereskedő ifjak közművelődési köre vigalmi bizottsága f. é. június hó 8-án esti 9 órakor saját egyleti helyiségében (Pölzl kávéház emeleti termében) vigalmi gyűlést tart, melyre t. oz. bizottsági tag urak tisztelettel meghívja Létán János, vig. biz. igazgató.

(*) **Az aradi önkéntes tűzoltókar** a városházánál folyó hó 9-én délelőtt fél 11 órakor havi rendes parancsnoksági ülést tart, amelyen új tagok is felvétetni fognak. Ezen ülésre a t. oz. tag urak ezúton is meghívhatnak. Arad, 1895. június 6. Az elnökség.

MULATSÁGOK.

(=) **Juniális Gurahoncon.** A gurahonci önkéntes tűzoltó egyesület e hó 13-án gurahoncon juniális rendez a híres brádi első zenekar közreműködésével. A mulatság iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Egy ravasz ember.

— Saját tudósítónktól.

Erdekes tárgyalása volt tegnap az aradi kir. törvényszéknek. Simándán Emánuel mácsai ember volt a vádlott, ki olyan körmonfontan cselekedte meg büntetett, hogy a törvényszék nem tudta reábizonyítani a tettet.

A tárgyalás a következő volt:

A törvényszék Zubor Gyula elnökle mellett alakult meg. Közvádó: Meszlényi Antal dr. volt, míg a védelmet Beles János vitte.

Az eset a következő: 1895. februárjában a Szikszay Lajos tulajdonát képező mácsai malom éjjel leégett. A gyanu a bérőre esett, kit Simándán Emánuelnek hívtak. A csendőrök az előnyomozás alatt vallomásra is birták a vádlottat, mikor is Simándán Emánuel az alábbiakat vallotta.

Azon nap reggelén, melynek éjszakáján a malom leégett, ő gépészével és egy rokonával Simándra ment. A két embert azért vitte magával, hogy velők alibijét igazolhassa. Este Simándon rokonaihoz tért be, hol miután a háznép és ő is lefeküdtek, ujjalag felkelt, az istálóból kihozott lovon átnyargalt Mácsára, a malom ablakát betörvén felgyújtotta ezt. Ekkor újból vissza lovagolt és lefeküdt.

Ezt az egész vallomását a vizsgáló bíró előtt visszavonta, ugyszintén a végtárgyaláson. Reábizonyítani nem lehetett, bár számtalan terhelő ok merült fel.

A törvényszék felmentette, de tekintettel a sok terhelő körülményre mindaddig vizsgálati fogságban tartják, míg a megapellált ügy a kuriától vissza nem jön.

§ **A nyomor vitte reá.** Ozv. Takáts Józsefné aradi asszony állott tegnap az aradi kir. törvényszék büntető tanácsa előtt. Tizenkét rendbeli lopásért került oda, a melyek elkövetésére, vallomása szerint, a nyomorúság vitte. A törvényszék ennek dacára két évi fegyházra ítélte özv. Takáts Józsefnét.

§ **Szenvedélyes tolvaj.** Popovits Traján aradi lakos szenvedélyes tolvaj volt, ki már nem egyszer állott a törvényszék ítélő széke előtt. Lopásért már elítélték 2 és fél évi fegyházra. A mostan elkövetett vétségeiért 8 havi börtönt kapott, melyet aztán egyesítettek az előbbi büntetésével és így most 3 évi fegyházat fog tölteni.

TÁVIRATOK.

A delegációk a király előtt.

Budapest, június 7. (Saj. tud. táv.) A delegációkat a király holnap déli tizenkét órakor a szokott szertartással fogadja. A delegátusoknál általános a vélemény, hogy a királyi beszéd hangja nagyon békés lesz. A katonai tulkövetelés a hadsereg folytonos javításával lesz indokolva, hangsúlyozni fogja az összes hatalmakkal való különös barátságot. — A balkán államokra, hír szerint, utalás nem lesz s talán a Stambulow-ügyre lesz célzás. Mint hirlik, a trónbeszédet még Kálnoky szövegezte s Goluchowsky azt magáévá tette.

Sikkasztó bankár.

Budapest, június 7. (Saj. tud. táv.) Kanitz Manó sikkasztó bankár ügyében dr. Scheffer László rendőrkapitány erőlyesen folytatja a vizsgálatot. A kihallgatások még mindig folynak, de az alkalmazottak közül eddig senkit sem tartóztattak le. A könyveket már átvizsgálták és a követelésekre semmi fedezetet sem találtak. Ujabbán egy-két kisebb panaszon kívül más feljelentés nem érkezett, min a rendőrség csodálkozik, mert százával várták a följelentéseket.

Egyébként ebből az alkalomból a közönségben nagy a felháborodás az előjáróság ellen, amelyek a fővárosban a bankházak között nem tesznek különbséget s a zugbankárokat derűre-borura engedélyezik.

Felhőszakadás.

Sopron, június 7. (Saj. tud. táv.) A tegnapi felhőszakadás és jégvihar házso-rokat pusztított el és tizenkét embert megfullasztott.

Morva csehpártiak egyesülése.

Brünn, június 7. (Saj. tud. táv.) A morva ifju- és ó csehek közötti kompromisszum tárgyalások úgy látszik eredményre fognak vezetni és valószínű, hogy a két morva csehpárt bizalmi férfinak legközelebbi ülésén a pártok vezetőinek megállapodását el fogják fogadni. Ez eredmény főleg báró Chlumetzkinék, a képviselőház elnökének érdeme akinek politikai tekintélye ezáltal annyira emelkednek, hogy Windisgrätz herceg utódjának kinevezésénél legelső sorban jönne tekintetbe.

A francia elnök ellen.

Páris, június 7. (Saj. tud. táv.) A „Soir” jelenti, hogy a rendőrség Párisban letartóztatta Hallairaud, aki azzal fenyegetőzött, hogy Faur elnökre rá fog lőni vak töltéssel, hogy így hívja fel a figyelmet arra az igaztalanságra, amelynek áldozata lett. Hallairaud üldözési mániában szenved s 1887-ben Bazaine tábornok ellen már követett el merényletet.

A konzul gyilkosság.

Dsedda, június 7. (Saj. tud. táv.) Az európaiak helyzete aggodalmas; a fanatikus lakosság örül a konzul gyilkosságnak, s a beduinok lázadással fenyegetőznek.

Az örmény kérdés.

Konstantinápoly, június 7. (Saj. tud. táv.) A porta visszautasította a hatalmak beavatkozását az örmény ügyekbe, azzal indokolva a visszautasítást, hogy kivételt alattvalói egy részével nem tehet.

Elektromos világítás Pétervárott.

Pétervár, június 7. (Saj. tud. táv.) Pétervárott legközelebb behozzák az elektromos világítást. Az előmunkálatokra való engedélyt egy e célból megalakult részvénytársaság már meg is kapta.

Az örmény püspök öngyilkossága.

Pétervár, június 7. (Saj. tud. táv.) A trapezunti örmények egyházi fejének Aivatsjovannak tragikus öngyilkossága az örmény lakosságban újabb nagy nyugtalanságot idézett elő. A tífiszi orosz lap Mszate szerint a török kormány folytonos üldözései kergették a közkedveltségben álló papot a halálba.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, június 7.

A külföldi lanya árjegyzések nálunk is tetemesen leszorították az árakat, minek folytán úgy kereskedőink, mint malmaink, ma nagyon tartózkodóan s csakis nyomott árakon vásároltak.

Behozott mintegy 500—600 métermázsa buza és mintegy 100 métermázsa tengeri.

Elkelt:

Buza I-ső minőségű 6 frt 60 krtól 6 frt 70 krig.

Buza közép 6 forint 40 krtól 6 forint 50 krig.

Tengeri 6 forint 30 krig.

Arpa névleges jegyzés 5 forint 90 krajczárig.

Rozs névleges jegyzés 5 forint 60 krajczárig.

Zab névleges jegyzés 6 forint — krajczárig.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, június 7.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv gyenge volt, s az irányzat szilárdabb lett. Elkelt 10000 mm. 5 krral magasabb árakon.

	mmázsa	kg	frt
Tiszavidéki	100	82.	7.67 $\frac{1}{2}$
"	300	82.	7.65
"	200	81.	7.62 $\frac{1}{2}$
"	100	80.	7.60
"	350	80.	7.60
"	100	80.	7.40
"	200	80.	7.55
"	100	81.	7.55
"	100	79.	7.55
"	100	79.	7.45
Szentesi	2000	79.	7.55
Pestvidéki	1100	80.	7.55
"	300	79.	7.55
"	3450	79.	7.50
"	300	79.	7.45
Rosa	200		6.22 $\frac{1}{2}$
"	200		6.20
Zab	100		6.95
"	200		6.85
"	100		6.80
"	200		6.75

Határidőüzlet: Amerikából ma igen szilárd árfolyamokat jelentettek, mire nálunk is tetemes szilárdsággal indult az üzlet buzában s élénk üzetmenet mellett zárlatig szilárd is maradt. Tengeri szintén szilárdabban indult s közepes kereslet mellett változatlanul zárult.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	7.47—7.49
Buza május—júniusra	7.42—7.43
Őszi rozs	6.42—6.44
Tengeri május—júniusra	6.48—6.50
Tengeri július—augusztusra	6.54—6.56
Őszi zab	6.08—6.10
Repoze	10.75—10.80

Külföld: New-York: búzára 1 $\frac{1}{8}$ —2, tengerire 1 $\frac{1}{4}$ —1 $\frac{3}{8}$ szilárdabb. Chicago: búzára 2 $\frac{1}{4}$ —, tengerire 1 $\frac{1}{8}$ —1 $\frac{1}{4}$ szilárdabb. Páris emelkedő, London szilárdabb, Liverpool tartott.

Értéktőzsde: Lanyhább külföldi zárlatokra nálunk is valamivel lanyhábban indult az üzlet, míg később az igen élénk vásárlásokra tetemesen megszilárdultak úgy nemzetközi mint helyi papírjaink.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	408.75
Magyar hitelrészvény	494.—
Osztrák államvasút	439.—
Rima-Murányi	284.50
Lombard	111.—

— Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1895. évi június hó 6-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) — krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Fiatal nehéz (páronként 320 kg-ron felüli súlyban) 33.—36. krig. Fiatal közép (páronként 251—320 krig súlyban) 33.—36. krig. Fiatal könnyű (páronként 250 kg-ron terjedő súlyban) 32.—35. krig. 2. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) — krig. — Közép (páronként 220—280 kg-ron súlyban) — krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő súlyban) — krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 250 kg-ron felüli súlyban) 34.—36. krig. Közép (páronként 220—260 kilogramm súlyban) 34.—36. krig. Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő súlyban) 33.—36. krig. Sertéslejtés szám 1895. június hó 4-én volt készlet — darab. 1895. június hó 5-én felhajtott: — darab. 1895. június 5-én elszállított: 3088 drb. 1895. június 6-án maradt készletben 52,949 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: Helyzet változatlan.

Szeszüzlet.

— Június 7. —

Mai jegyzéseink: Készárú magyar szesz 52.75, kisinyben 53.25 hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{2}$ beleértv. 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. június 7.

Magyar aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	123.—
Magyar koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	99.—
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	126.50
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	103.50
Magyar keleti vasút 1878.	124.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.25

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1895. évi április hó 1-től. —

ARADRÓL

Budapest felé indul:

Nagyvárad reggel	5.18
Szolnokig d. u.	3.56
Gyorsvonat reggel	8.18
Személyvonat d. e.	11.20
Személyvonat este	9.40

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Soborsinig d. u.	2.30
Személyvonat d. u.	4.30
Gyorsvonat este	7.02

Temesvár felé:

Vegyesvonat reggel	6.20
Vegyesvonat d. e.	11.30
Személyvonat d. u.	5.—

Szeged felé:

Személyvonat reggel	4.45
Személyvonat reggel	7.—
Vegyesvonat d. u.	4.10

Gurahoncz felé:

Személyvonat reggel	6.40
Személyvonat d. u.	5.10
Vegyesvonat d. u.	12.25

ARADRA

Budapest felé érkezik:

Vv. Csabáról reggel	9.10
Nagyvárad este	8.42
Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat este	6.52

Erdély felé:

Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat d. e.	8.08
Személyvonat d. e.	10.10
Személyvonat este	8.55

Temesvár felé:

Személyvonat d. e.	10.43
Vegyesvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat este	10.55

Szeged felé:

Személyvonat reggel	8.43
Személyvonat este	8.10
Személyvonat éjjel	10.6

Gurahoncz felé:

Személyvonat reggel	8.03
Vegyesvonat d. e.	11.46
Személyvonat este	6.45

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, június 7. d. u. 5 óra.

F	a	j	Árnyat	100 kg. ár
				frt-tól: frt-ig
Buza bányási uj.				7.30 7.55
Buza tiszavidéki				7.35 7.60
Buza pestvidéki				7.30 7.55
Buza fejezmegyei				7.30 7.55
Buza bákai				7.40 7.65
Rozs uj. I-ső rendű				6.25 6.80
Rozs uj. II-od rendű				6.20 6.25
Arpa takarmány				6.— 6.20
Arpa égetni való				6.20 6.60
Arpa sörfőzdei				—
Zab				6.95 6.90
Tengeri bányási				6.55 6.60
Tengeri másnemd				6.50 6.55
Káposzta-repoze bányási				—
Köles				6.— 6.60
Buza márcz.-ápr.				7.47 7.49
Buza szept.-okt.				7.47 7.49
Buza máj.-jun.				6.40 6.42
Rozs szept.-okt.				6.45 6.46
Tengeri máj.-jun.				6.50 6.52
Tengeri jul.-aug.				—
Tengeri októberre				—
Zab márcz.-ápr.				6.08 6.10
Zab szept.-okt.				—
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.				10.70 10.75

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. június 7.

Magyar koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	99.15
Magyar hitelrészvény	474.—
Osztrák hitelrészvény	402.87
Anglóbank részvény	173.—
Laenderbank részvény	282.—
Bécsi bankgyűlési részvény	166.50
Déli vasút részvény	104.—
Osztrák északnyugati vasút részvény	431.25
Osztrák északnyugati (Elbe-ölgyl) részvény	292.—
Budapesti villamos városi vasút részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	281.75
Brassói kőszénbánya részvény	—

VIZJELZÉS.

1895. évi június hó 7-én reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőszén:

Észlelési állomás	Hőmérő	Időjárás	Vízállás	Hőmérséklet
			cztimétr.	cztimétr.
Branyicska	+ 18°	felhős	+ 156	—
Gyulafehérvár	+ 17°	felhős	+ 72	—
Arad	+ 21°	derült	+ 4	—
Makó	+ 21°	derült	+ 140	—
Szeged	+ 20°	derült	+ 404	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.

A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.

Arad, 1895. június 7.

A m. kir. felügyelői hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Június 7. —

Fehér Kereszt szálloda: Hollai Imre földbirtokos, Déva. Schweiger N. földbirtokos, Nagyhalmagy.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

6921 kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 35293. sz. a. kelt intézkedéssel a sertéseknek Aradvármegye területéről való elszállítását megtiltotta.

Ezen körülményről a sertés kereskedőket és sertés tartó gazdákat tudomás vétel és alkalmazkodás véget arról értesítem, hogy a járatoknak Aradvármegye területéről való kivitelre leendő kiállítása a mai nappal beszünttetett.

Arad, 1895. évi június hó 1-én.

Sarlot,
főkapitány.

6699/1895. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu kereskedelemügyi magy. kir. miniszter urnak 1892. évi márczius hó 5-én 14837. sz. a. kiadott s a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó körrendelete értelmében értesítem az érdekelteket, hogy június hó 1-től augusztus hó 1-ig eső vasárnapokon az alábbi jelölt ipari munkák és kereskedelmi üzletek csak délelőtti 10 óráig gyakorolhatók, u. m.:

1. a gépiparnál a sürgős és halaszthatlan javítási munkák;
2. a kis iparnál sürgősen rendelt javítási munkák;
3. a pékiparnál az áru elkészítése és szállítása;
4. a mészáros, hentes és kolbászkészítő iparnál az elkészítés, elárúsítás és szállítás;
5. bank és váltó üzletek;
6. boltok minden kereskedelmi elárúsító és szolgálat közvetítő üzletek;
7. borkereskedések;
8. cselédszerző intézetek;
9. elárúsító üzletek;
10. fehérítési iparnál;
11. fűszer, rövidáru, divat, vas és egyéb kereskedések;
12. vadkereskedések;
13. baromfi kereskedések és minden más hasonló ipari és kereskedelmi üzletekben az elárúsítás és házhoz szállítás;
14. szatócás üzletek;
15. kereskedelmi és ipari irodákban a kereskedelmi és ipari alkalmazott irodabeli munkája.

A jelen hirdetményben foglaltakat azzal adom értésre az érdekelteknek, hogy mindazok ellen, kik az előírt rendelkezéseket be nem tartják, az 1891. évi XIII. t. cz. 6. §. értelmében fog a büntető eljárás folyamatba tétetni.

Kelt Aradon, 1895. évi május hó 27-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

5407/1895. sz. kh.

Hirdetmény.

Felmerült esetből kifolyólag a közfogyasztás céljából a piacon árusítani szándékolt ugynevezett kneip borjunak a piacon akár a sátorban, akár nyílt helyen való megnyuzását, felboncsolását és feldarabolását, köztisztasági és közegészségi tekintetéből ezennel betiltom s figyelemzettem mindazon mészáros, hentes és bárányvágó iparosokat, hogy a piacon közfogyasztásra és eladásra szánt ugynevezett kneip borjut a piacra megnyuzott, felboncsolt és feldarabolt állapotban, szállítsák ki, mivel ellen esetben az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-a értelmében fognak büntettetni.

Kelt Aradon, 1895. évi ápril hó 11-én a kapitányi hivatal mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. Belügyministeriumnak 3 (302) 95. sz. a. kelt körrendelete nyomán közhirre tessük, hogy mind az ipartelepeken és gyárakban, mind bármely más ipari vagy gazdasági munkavállalatnál, illetve foglalkozásnál előfordult minden egyes baleset az illetékes rendőri hatóságnak tudomására hozassék, illetve elrendeljük, hogy minden baleset, mely egy vagy több alkalmazott, illetve munkás megsértését vonta maga után haladék nélkül a rendőrkapitányi hivatalnak legfeljebb 24 óra alatt bejelentessék és eme bejelentésre a munkaadatokat és azok megbízottjait azzal kötelezzük, hogy annak elmulasztása mint kihágás, az 1879. évi XL. t. cz. 1. és 16. §-ai alapján 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság

esetében pedig 10 napig terjedhető elzárással lesz büntetendő.

Arad, 1895. évi május hó 29.

A városi tanács.

11742/1895.

Hirdetmény.

Közhirre tessük, hogy a nmélt. m. kir. földmivelésügyi ministerium a bécsi állat vásáron és a bécsujhelyi sertés piacon fellépet sertésvész behurczolása elleni védekezés céljából sertéseknek Alsó-Ausztria területéről Magyarországra való behozatalát további intézkedésig betiltotta, s hogy az ezen tilalom ellenére behozott sertések az 1881. évi VII. t. cz. 155. §-a értelmében lesznek kezelendők.

Arad, 1895. június hó 1-én.

A városi tanács.

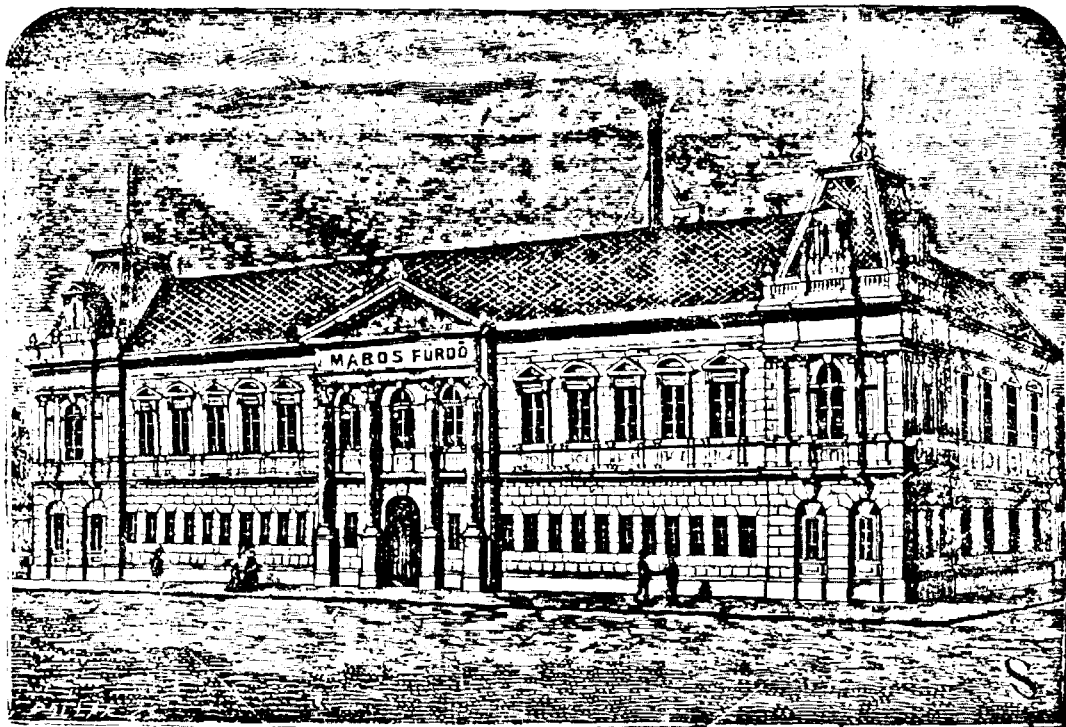
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsibbaságnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a „fürdés.”

A fürdő kiválólag a gőzfürdővel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy restünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék azáltal egészségünk biztosítottatik.

Hogy ezen ömágunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehesünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ételek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltatnak

Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.
Egy ács-jegy	— frt 40 kr.
Uzadás-tanítás.	
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.
Uzoda.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 50 kr.
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.

Vízgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr
Vas és móor-fürdő.	
Egy személy-jegy	1 frt — kr
10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr
Kád-fürdők.	
Ruhával	— frt 50 kr
Ruha nélkül	— frt 40 kr
Villany-fürdő.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Külön ruha-díjak.	
1 lepedő vagy palást	7 kr.
1 törülköző	8 kr.
Pénztárnyitás	
nyáron reggeli 6 órakor.	
télen reggeli 7 órakor.	

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemeletben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utcái, parkettával kipedált szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A házban van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

30 — x

6389/1895. Csanádmegye alispánjától.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi 13. k. gy. 2909 ikt. szám alatt hozott határozata által a Makó város és Battonya község területén keresztül vonuló átkelési szakaszok kiburkolását elhatározván, a nagyméltósági m. kir. kereskedelemügyi miniszterium f. évi 29858 szám alatt kelt intézményével ezen munkálatoknak biztosítása iránt a zárt ajánlati versenytárgyalás megejtését elrendelte.

A mindenütt 6 méter szélességben kiburkolandó utszakaszok a következők:

Makón:

1. Az állomáshoz vezető-ut . . 0.260 km.
2. A Lonovics-ut 0.720 „
3. Az állami közut 4.370—5.530 kilométer között, vagyis az Erdei Bálint-féle háztól a dr. Borotvás-féle ház melletti Kazinczy-utczáig 1.160 „
4. A Makó-hódmezővásárhelyi körut 0—1.9 kilométer között, vagyis a megyeházától a tótkomlói utczáig 1.900 „
5. A makó-tótkomlói közut 0—1.5 kilométer között, vagyis a városházától az új-városi gőzmalomig 1.500 „

Összesen . . . 5.540 „

Ezenkívül kiburkoltatik Makón a piacztér, mintegy 9000 m. területben és pedig $\frac{1}{3}$ -ad részben régi felbontott, és $\frac{2}{3}$ -ad részben új hasított kövel.

A Makó város területén kiburkolandó utaknál:

- a) Az eddig zuzott kövel fenntartott állami közut hossza: 1.660 km.
- b) Az eddig rostált folyam kavicscsal és csak kis részben zuzott kövel fenntartott törvényhatósági közut hossza: 3.660 „
- c) Az eddig hasított köburkolatu községi-ut hossza 0.720 „

Összesen . . . 5.540 „

A kiburkolandó összes utak területe 35.500 m²
A kikövezendő makói piacztér 9.000 m²

Összesen . . . 44.500 m²

Battonyán:

1. A vasuti állomáshoz vezető ut 0.350 km.
2. A battonya tornyai közut 0—1.8 km. között 1.800 „

Összesen . . . 2.150 „

Ezen, eddig folyam-kavicscsal és csak kis részben zuzott kövel fenntartott utak területe 13250 m²

A fentebbi utszakaszok kiburkolása céljából a zárt írásbeli ajánlatok idomított köre, keramitra, asphaltra és asphal makadamra nyújthatók be, a makói piacztér kiburkolása végett pedig hasított köre.

Az idomított köburkolat alatt oly burkolat értetik értetik, melynél az idomított kö 3 méter (Makón a piacztéren 4 méter) szélességben, a kétoldalt fennmaradó $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ méter szegélynél pedig hasított kö alkalmaztatik, mely esetben Makón 17000 m² terület idomított és 18500 m² hasított kövel, Battonyán pedig 6450 m² terület idomított, 6800 m² terület hasított kövel burkoltatik.

Az ajánlati összegek egység ár szerint fizetendő készpénz összegben, vagy hosszabb időre szóló évi törlesztési járulékokban határozandók meg.

Ez utóbbi törlesztési évi járulékbba a makói piacztér burkolási költségei is befoglalandók.

A burkolat építésével kapcsolatban a fenntartásra nézve is ajánlat teendő.

Az ajánlatok vonatkozhatnak az összes munkálatokra, vagy külön-külön annak egyes részeire.

Ajánlattevők kötelesek az ajánlati összeg 5%-át, a törlesztési ajánlatnál az egy évi járulékb 80%-át készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban biztosítékul ajánlatukhoz mellékelni, mely összeg a munkálat elnyerése esetén szabályszerűen kiegészítettik.

A vállalkozó köteles leendő a munkát még a folyó évben megkezdni, s legalább is Makón a piacztér kikövezését s ugyancsak a piacztéri utszakasz kiburkolását befejezni.

A munkálatokra vonatkozó összes műszaki adatok, az általános és részletes építési feltételek a csanádmegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

A versenytárgyalás Csanádvármegye alispáni hivatalában **f. évi június hó 26-ik napjának d. e. 9 órákor** tartatik meg, mely határidőig a zárt írásbeli ajánlatok alólirott alispánnál annyival inkább benyújtandók, mert a később érkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Makón, 1895. évi június hó 4-én

Meskó Sándor

625

alispán.

5443/1895.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy az 1883. évi XXXIV. törvénycikk módosításáról szóló 1890. évi XXIII. t. cz. értelmében a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában szervezett tisztképző tanfolyamban az 1895—96-ik tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a nagyméltósági m. kir. honvédelmi miniszterium által leküldetvén, az levéltárunkban bármikor megtekinthető.

Arad, 1895. márcz. 20-án.

A városi tanács.

4820/1895. sz.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Alólirott m. kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett bértárgyak további bérbeadása végett az alább kitűzött helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánatpénzül 10% teendő le a szóbeli és írásbeli zárt ajánlatoknál, mely utóbbi szabályosan szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéséig az árverező bizottsághoz benyújtandó s kijelentendő, hogy versenyző a bérbeadási árverési általános s részletes feltételeket — melyeket is különben aláírni köteles, ismeri és azoknak magát föltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a m. kir. jószágigazgatóságnál és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A bérbeadási árverések a következő helyeken és időben fognak megtartatni.

I. Aradon a m. kir. államjószágigazgatóságnál 1895. évi június hó 25-én délelőtt 9 órákor.

A megyesi pusztán gyakorlandó helypénz szedés 1451 frt kikiáltási árral.

II. Lippán a m. kir. kincst. ispánság hiv. helyiségében 1895. évi június hó 26-án d. e. 8 órákor.

Csicsér mondorlaki halászati jog 45 frt, Kovaszincz új-panáti csárda épület 208 frt, szabadhelyi korcsma épület 105 frt, Bulzai üres házhely 400 □-öl 1 frt 63 kr, bulzai házhely 800 □-öl 1 frt, grossi (Aradm.) erdészeti kert 1 h. 400 □-öl 12 frt 50 kr, pernyesti „La Pagyna” 800 □-öl 2 frt 50 kr, lippai B. é. kivágási szőlő 1200 □-öl 2 frt, lippai B. é. kivágási szőlő 1070 □-öl 2 frt, lippai B. é. kivágási szőlő 1 h. 600 □-öl 3 frt kikiáltási árral.

Arad 1895. május hó 31-én.

M. kir. államjószágigazgatóság.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

7224/1895. k. h. szám.

Hirdetmény.

Felhívom a kocsis tulajdonosokat, hogy a jelenleg folyamatban levő csatorna munkálatok következtében kiásott árkok hosszában, azok közelében, különösen ott, hol a lassu hajtásra jelző tábla is figyelmeztet — büntetés terhe alatt lassan hajtának, mert a sebes hajtás következtében támadó rázkódás a mély árkok oldalainak beomlását idézván elő a munkások testi épsége és élete veszélyeztetve van, miért is ha a sérülés omlás következtében tényleg bekövetkezik, azért azok lesznek felelőssé téve, kik a sebes hajtás által a rázkódást előidézték.

Aradon, 1895. évi június hó 7-én.

Sarlot Domokos

főkapitány.

A peronospora-fecskendők

közül (szőlőleveleken a kártékony rovarok kiirtására) eddig hasonlíthatatlanul legjobbnak bizonyult a „**NON PLUS ULTRA KÖZTELEK**”-fecskendő. — Csakhogy drágább volt a többinél.

Most Fehér Miklós egyszerre több ezret vásárolván, ezekből adhatja darabját **17 frtért.**

— Ily árban megrendelhető.

Fehér Miklós

gépgyárosnál.

290

Budapest, IX. ker. Üllői-ut 23. sz. a „Köztelek” mellett.

627